

Resercle

REVISTA DE LA SOCIETAT D'ENSENYAMENT I RECERCA
DEL CATALÀ COM A LLENGUA ESTRANGERA

En aquest quart número de la revista hi trobareu :: **Articles de recerca** :: La (in)seguretat lingüística en els infants de Mallorca / Llegir entre cultures. La didàctica d'un conte literari en un curs de cultura catalana a l'estranger / Literatura a l'aula de català com a llengua estrangera: experiències i potencial / La subtitulació: una eina didàctica a l'aula de català com a llengua estrangera :: **Experiències didàctiques** :: Apropem-nos-hi!: introducció a la llengua catalana des dels fonaments didàctics de la intercomprensió / Taller sobre l'audiovisual en català i l'aplicació del doblatge a l'aula de CLE / *Easy Catalan*, un recurs també per als docents :: **Entrevista** :: Lourdes Sánchez Rodrigo. «El català forma part d'un món, d'una cultura» :: **Veus de l'alumnat** :: Lliçons de vida dels Pirineus / Deu cursos compartint la llengua. El meu pas per l'Escola Catalana de Londres :: **Ressenyes** :: *Mètodes i enfocaments per ensenyar català com a llengua addicional* / *Bon dia!* (Primer contacte amb la llengua i Valencià bàsic) i *Som-hi!* (Primer contacte amb la llengua i Català bàsic) / *La enseñanza del español mediada por tecnología. De la justicia social a la Inteligencia Artificial (IA)* / *Metodología de la investigación en la enseñanza-aprendizaje del español como segunda lengua (L2) / lengua extranjera (LE)*

Ressenya

Birello, M., & Comajoan-Colomé, L. (2024). *Mètodes i enfocaments per ensenyar el català com a llengua addicional*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Carme Sureda Alzina
Universitat de Bristol
c.suredaalzina@bristol.ac.uk

Mètodes i enfocaments per ensenyar el català com a llengua addicional, escrit per Marilisa Birello i Llorenç Comajoan-Colomé, encapçala la col·lecció «Didàctica del català» de Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Dirigida pels mateixos autors d'aquest primer volum i Albert Vilagrassa, la col·lecció es presenta amb un objectiu clar: ser pràctica i interactiva. Com esmenta Vilagrassa en el pròleg d'aquest primer llibre, la formació permanent és indispensable per a qualsevol professor de llengua. Tanmateix, fins ara, els professors de català com a llengua addicional ens trobàvem desemparats, amb la necessitat d'anar a cercar informació en publicacions disperses. O, fins i tot, en una infinitat de recursos en altres llengües que no sabies ben bé per on començar. Per aquest motiu, m'alegra saber que hi haurà, gràcies a aquesta col·lecció, un compendi en el qual cercar dubtes, entendre la història de la didàctica del català com a llengua estrangera i reflexionar sobre el present d'aquesta disciplina. I, com bé es proposa, entendre el rerefons teòric i rigorós amb un material pensat des de la practicitat a les aules.

Concretament, el primer volum ja és una carta de presentació que deixa entreveure com serà la col·lecció. El llibre té sis capítols que, cronològicament, expliquen l'evolució dels mètodes i enfocaments en l'ensenyament de llengües addicionals. I, per ser més exactes, de l'ensenyament del català. Cal remarcar aquest punt, ja que, com hem dit abans, l'especificitat que faltava en publicacions d'altres llengües no l'havíem trobada fins a aquesta publicació.

La intenció didàctica i reflexiva del volum es fa palesa en l'inici de cada capítol. Per començar-los, s'introdueix una situació que serveix per exemplificar la teoria i recerca que s'exposarà després. A més, són situacions ben diverses, que es proposen des de diferents contextos de la didàctica del català com a llengua addicional: hi trobam des d'una aula d'Escola Oficial d'Idiomes a una professora en un Centre de Normalització Lingüística. A partir d'aquesta situació, al lector se li proposen qüestions sobre les quals haurà de reflexionar i que serviran per entendre què trobarà a continuació. Aquestes qüestions, però, no són únicament en la primera pàgina de cada capítol, sinó que se n'aniran descobrint més durant l'explicació teòrica posterior. En general, són preguntes que cal meditar, que fan pensar en la pròpia experiència i que relacionen el contingut amb el dia a dia de les aules com a professors i com a alumnes.

A partir d'aquí, el primer capítol presenta el vocabulari imprescindible per entendre la didàctica de la llengua i exposa nomenclatura que històricament s'ha utilitzat per explicar els mètodes i els enfocaments. Aquesta visió general és clau, sobretot si, com a professor novell,

encara no has tingut temps de formar-te formalment. És a dir, es té en compte que el llibre pot arribar a les mans de qualsevol classe de professor de català com a llengua addicional, tant d'un professor experimentat que vol revisar la seva metodologia com d'un professor novell que acaba d'endinsar-se en el món de la didàctica de la llengua estrangera o addicional. Per això, el primer capítol és molt útil per poder posar nom a l'experiència personal més pràctica que s'hagi pogut tenir.

Tot i que, tenint en compte el que acabam de dir, pot semblar un llibre feixuc, no ho és gens. La teoria, que és més que necessària per argumentar la revisió de cada mètode o enfocament, s'exposa de manera visual i molt entenedora. Per una banda, amb exemples clars, paral·lelismes quotidians i situacions personals que tenim molt a l'abast. I, per l'altra, amb imatges, quadres i figures que aclareixen, ordenen i resumeixen a la perfecció cada punt que es tracta.

En els capítols següents, del segon al sisè, es fa una revisió dels mètodes i els enfocaments d'ensenyament de llengua addicional més rellevants. S'inicia amb el mètode gramatical i de traducció i acaba amb els conceptes de *postmètode* i *eclecticisme*. Cada un es presenta amb una situació inicial i, també, amb una introducció històrica. Cal destacar que ho fa des de dues vessants: des de la perspectiva més global del mètode fins a l'específicament catalana. Així doncs, es relaciona el contingut teòric i d'investigació de cada mètode o enfocament amb la bibliografia de la didàctica del català com a llengua addicional. Per això, d'una banda, hi trobam citats des del manual *Curs intensiu de llengua catalana* (Busquets, 1988) fins a l'*A punt 1* (Vilagrasa, 2018). O, de l'altra, s'explica l'evolució de l'ensenyament de català com a llengua addicional amb materials tan destacats com el *Digui digui* fins a arribar al *Duolingo*. A parer meu, és essencial saber d'on venim per saber on anam. Per això mateix, crec que no només és necessari conèixer la perspectiva global de cada metodologia, sinó també com n'ha estat l'aplicació en l'ensenyament del català i quins són els esdeveniments més destacats en aquesta evolució.

A més a més, les explicacions de cada mètode són acompanyades d'imatges de material didàctic de català, la reflexió a partir dels materials i l'exemplificació de cada punt. En relació amb aquest material real, voldria posar el focus en la varietat de recursos, que té en compte l'ensenyament del català en altres indrets que no són Catalunya i amb mostres ben diverses. Hi podem trobar, per exemple, un examen de certificació de la Generalitat Valenciana.

Finalment, voldria subratllar la bibliografia que ofereix el llibre. No només trobam un apartat de referències bibliogràfiques al final del volum, sinó que després de cada capítol hi ha l'apartat *Per saber-ne més*, que pot ser molt interessant si es vol fer recerca d'un tema en concret. I vull afegir que la bibliografia està actualitzada i, com els manuals citats i tot el contingut del llibre, no deixa de banda cap nova publicació dels darrers anys.

Per concloure, m'agradaria acabar aquesta ressenya amb la idea final del darrer capítol del llibre: l'experiència acompanyada del coneixement farà més eficaç l'ensenyament. A vegades es passen per alt la teoria i la recerca que engloba la didàctica de llengües estrangeres o addicionals, però llibres com aquest et recorden que entendre-la et pot ajudar a modelar la teva manera d'ensenyar i aprendre i, així, millorar la teva pràctica. Com he dit inicialment, doncs, celebrem aquest primer volum i tota la col·lecció, que ens farà pensar com podem progressar com a docents de català.